

MIT HJEM – DIN ARBEJDSPLADS

Et botilbud er både et privat hjem – og en arbejdsplads. Men hvordan skaber man et rart og personligt sted, der samtidig er en tryk og sikker arbejdsplads?

FOTO: PRIVAT

#socialpædagog

Jeg hedder **Sanne Storgaard Eskemose**, og jeg er tillidsrepræsentant i Nyborg. Som TR er jeg glad for at kunne gøre en forskel for mine kolleger, når det gælder. Fx da jeg hjalp en kollega, som havde været ansat i 27 år, til en ordentlig og værdig afslutning på hendes arbejdsliv. Hun havde været stress-sygemeldt, og ledelsen havde rokeret hende til en ny gruppe og havde naturligvis interesse i at få hende tilbage på fuld kraft hurtigst muligt. Det var hun ikke klar til og blev berørt under samtalen. Hun gav udtryk for et ønske om at gå på pension, men ville selv gerne slutte sit arbejdsliv på fuld tid, inden pensionen indtrådte. Jeg var med til samtalerne og talte for, at vi skulle finde en løsning, der passede til kollegaen, så hun kunne komme tilbage i et tempo, der tog højde for hendes behov. Ledelsen lyttede, og det lykkedes at finde en rigtig god løsning i fælles forståelse, så vi dels fik glæde af hende lidt længere, og så hun fik en god og ordentlig afslutning på sit arbejdsliv. Min kollega sagde efterfølgende: – Du er simpelthen verdens bedste TR! Det skulderklap er jeg glad for. x

Kolofon

Udgives af Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Tlf. 7248 6000. sl.dk /// **Ansvarshavende** Forbundsformand Benny Andersen /// **Redaktion** Marie Dissing Sandahl (chefredaktør), mds@sl.dk, Tina Løvbohm Petersen (redigerende), tln@sl.dk, Malene Dreyer, mad@sl.dk, Lea Holtze, hol@sl.dk, Frederikke Halling Hastrup, frh@sl.dk, Liselotte Steen Seider (webmaster), lss@sl.dk /// **Kontakt redaktionen** på nyhedsrum@sl.dk /// **Layout** René Hart /// **Korrektur** Tjerry Korrektur /// **Produktion** KLS PurePrint A/S /// **Læserbreve** Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. Vi opfordrer til, at indlæg højst fylder 2.000 anslag, og redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte. Læserbreve med injurerende indhold afvises. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk /// **annoncer** Se annonceanformation på socialpaedagogen.sl.dk /// **Oplag** 45.000 i perioden 01.07.17-30.06.18 /// **Redaktionen** af 2/2023 er afsluttet 20.01.2023. Næste nummer udkommer i uge 12, 2023 /// **Forsideillustration** Rikke Bisgaard /// 80. årgang /// ISSN 0105-5399

Magasinet er 100% fri for skadelige/hormonforstyrrende kemikalier og er certificeret efter verdens strengeste miljøcertificering.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Danske Medier OPLAGSKONTROL

24

Jeg kan godt komme ind til en beboer og tænke, at der er trist eller tomt, og at jeg gerne vil sætte et billede op eller male en farve på væggen. Men det ville forstyrre hans hoved og blive hevet ned.

— **Gitte Johansen**, socialpædagog Botilbuddet Bøge Allé 15

PORTRÆT

10

Grænsen i gråzonen **Hvis du arbejder med mennesker, der har været udsat for seksuelle overgreb, er det en god idé at reflektere over dine egne grænser og seksualitet. Ellers er der en risiko for, at emnet bliver tabubelagt, lyder det fra socialpædagog og psykoterapeut Marianne Gutte**

FOTO: TOR BIRK TRADS

TEMA

20

Mit hjem – din arbejdsplads **Et botilbud er både borgerens hjem og din arbejdsplads. Men hvordan harmonerer hjemlighed og det personlige touch med kontorlokaler, tavler og medicinrum? Læs antropologens bud, og hør, hvordan to arbejdspladser arbejder med hjemlighed**

ILLUSTRATION: RIKKE BISGAARD

Overvej du et skift i dit arbejdsliv?

Så husk, at du hos Socialpædagogerne kan få inspiration til, hvordan du kommer videre i dit arbejdsliv. Job- og Karriererådgivningen kan hjælpe i forhold til fx at skrive den skarpe ansøgning og cv, klæde dig på til jobsamtalen – eller med sparring om, hvordan du bedst sætter dine kompetencer i spil.

Bliv inspireret på sl.dk/job-og-karriere

FOTOREPORTAGE

30

Skæve boliger giver balance **Socialt udsatte, som har svært ved at bo med andre mennesker, finder tryghed og sindsro i en af de 20 skæve boliger i Slagelse – med socialpædagogisk støtte i hverdagen**

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

4

Familieplejere på tv

I TV 2 gav to familieplejere deres bud på, hvorfor kommunerne ikke kan rekruttere

6

Ny vej til konflikt-håndtering

Socialpædagog står bag ny bog om konflikt-håndtering i demensomsorgen

8

Dit forbund

Majken fik tjekket sine lønsedler – og det gav en pæn sjat penge i efterbetaling

18

Guide

Få et hurtigt overblik over, hvordan du bedst bruger Fagligt Fokus

38

FOTO: ASTRID DALUM

Springet

Helle bruger sin socialpædagogiske faglighed til at lære mennesker med udviklingshæmning at trolle

ARKIVFOTO: NILS LUND PEDERSEN

'RUNDT OM PLEJEFAMILIEN'

Som plejefamilie har man ikke alene åbnet sit hjem for et barn, men typisk også for barnets forældre, bedsteforældre, søskende og netværk – og fagfolk og myndighedspersoner. Til maj mødes plejefamilier på tværs af hele landet til den årlige Landskonference for familieplejere. Her er der fokus på alt det, der foregår rundt om plejefamilien. Oplæg og workshops med førende fagfolk giver bl.a. ny viden om neuropædagogik som metode, familiedynamikker i plejefamilien, læring og skolegang og overgangen til efterværn. Der vil desuden være en fagforeningsbasar med svar på spørgsmål til ansættelsen som familieplejer. X

Tilmeld dig på sl.dk/kalender senest 5. april

Privat ansat?
Tip din kollega: Kun medlemmer får støtte, hvis der skulle opstå en konflikt

Sidste frist for indmeldelse er 28. februar 2023

Kom nu på banen, KL. Et af redskaberne til at få flere uddannede socialpædagoger er at give ufaglærte mulighed for at tage en merit. Derfor er det så ærgerligt, at KL nu har meddelt kommunerne, at de ikke længere må betale løn til dem undervejs. En klar opfordring til KL: Lad os finde en løsning. Vi er klar.

— **Benny Andersen**, formand for Socialpædagogerne, på Facebook

FOTO: SOCIALPÆDAGOGERNE

Det emmede af engagement og faglig stolthed, da 16 socialpædagoger i januar tog hul på det første af fire moduler i deres fagpolitiske uddannelse.

Forbund i fælles front: **Uacceptabelt at sløjfe store bededag**

Det er et helt uhørt og uacceptabelt forslag. Sådan lød reaktionen fra en lang række forbund – bl.a. Socialpædagogerne – da regeringen i januar præsenterede lovforslaget om at afskaffe store bededag. – Det er jo en forringelse af vores vilkår og et angreb på den danske model. Og et angreb på indgåede overenskomstaftaler. Det er arbejdstid og helligdagsbetaling, som vi har aftalt ved overenskomstforhandlinger og også betalt for. Det hører ingen steder hjemme, sagde forbundsformand Benny Andersen.

FOTO: GO' MORGEN DANMARK/TV 2

Familieplejere på tv: **Derfor kan kommunerne ikke rekruttere**

De to erfarne familieplejere Maj-Britt Weise og Anne Mette Nielsen blev i TV 2 interviewet om opgaven som plejefamilier og om de rekrutteringsudfordringer, kommunerne oplever. I interviewet satte de ord på, at det at være plejefamilie er et fantastisk og meningsfuldt arbejde – og at faglighed er den vigtigste forudsætning for at lykkes. Men de fortalte også, at dårlige løn- og ansættelsesvilkår med uensartede forhold på tværs af kommunerne er hovedårsagen til, at det er svært at rekruttere. X

ETIK PÅ DAGSORDENEN

PÅ SOCIALPÆDAGOGERNES KONGRES i november sidste år vedtog vi den retning, som vores organisation skal arbejde sammen om i denne kongresperiode: 'Faglighed for- andrer liv'. Den kongresbeslutning er jeg stolt af. Den handler om vigtigheden af uddannede socialpædagoger på vores arbejdspladser og om, hvordan vi styrker den socialpædagogiske faglighed. Når vi taler om socialpædagogisk faglighed, kommer vi ikke uden om også at tale om etik. Hver eneste dag står socialpædagoger i etiske dilemmaer. Jeg er sikker på, at mange af jer kan genkende de mange dilemmaer, der opstår i spændet mellem borgerens ret til selvbestemmelse og overvejelser om at værne om borgeren. Derfor er jeg rigtig glad for, at vi de næste par år ifølge kongresbeslutningen også skal prioritere indsatser, der styrker den

'Når vi taler om socialpædagogisk faglighed, kommer vi ikke uden om også at tale om etik. Hver eneste dag står socialpædagoger i etiske dilemmaer.'

etiske og faglige refleksion på vores arbejdspladser. For etisk bevidsthed og kollektiv refleksion er en forudsætning for høj faglighed og kvalitet i indsatsen. Socialpædagogerne har et etisk værdigrundlag, som er et godt afsæt til at sætte etik på dagsordenen på arbejdspladserne. Socialpædagogerne har også et etisk udvalg, som bidrager til et styrket

fokus på etik i vores organisation. I udvalget arbejder vi for at understøtte, at etik bliver en fast del af samarbejdet på socialpædagogiske arbejdspladser, og er derfor meget optaget af at få et større indblik i de etiske dilemmaer, som I oplever i jeres hverdag. Så hermed en opfordring til at gøre brug af jeres repræsentanter i etisk udvalg – og sende beskrivelser af jeres dilemmaer.

Det er mit store ønske for denne kongresperiode, at vi i 2025 kan sige, at alle socialpædagogiske arbejdspladser har arbejdet med etisk værdigrundlag og skabt systematisk rum til etisk refleksion. Et godt sted at starte er her: sl.dk/fag-og-politik/etik X

Marie Sonne
forbunds næstformand

FOTO: ROBERT WEGNER

LA2 og LA2u kurser og uddannelser

Sopra har i samarbejde med Socialstyrelsen udviklet LA2. LA2 tager afsæt i recovery-orienteret rehabilitering og er en metode til fremme af trivsel og nedbringelse af voldsomme episoder. Sopra tilbyder temadage, 3-dages kurser og uddannelser. På uddannelserne får du

- kompetencer til at anvende LA2,
- kompetencer til at undervise, rådgive og implementere LA2,
- certificeret dine kompetencer og bliver løbende opkvalificeret i et fagligt netværk.

Uddannelser i 2023

Fredericia Hold 12 (LA2u) uge 19 Hold 15 (LA2) uge 48	Sjælland Hold 13 (LA2) uge 24 Hold 14 (LA2u) uge 43
--	--

Varighed
1 eller 2 moduler af 5 dages varighed. Efterfølgende individuel vejledning, sparring og eksamen i forhold til din praksis.

Kurser og Temadage
Sopra tilbyder LA2-kurser og Temadage af varierende længder, som er skræddersyet til jeres behovet – fra en dag op til tre dage. Læs mere på vores hjemmeside.

LA2 - Målgruppe Fagprofessionelle og ledere, der samarbejder med mennesker med psykisk sårbarhed, ASF, ADHD, sociale problemstillinger. Mennesker med psykisk sårbarhed, ASF, ADHD, sociale problemstillinger.	LA2u - Målgruppe Fagprofessionelle og ledere, der samarbejder med mennesker med udviklingshandicap eller mennesker, der ikke har tilstrækkelige kommunikative forudsætninger til at indgå i samtaler.
--	---

LA2 er et samtale- og refleksionsredskab, der har til formål at fremme trivsel og nedbringe voldsomme episoder. I samarbejde mellem fagprofessionelle og borgeren undersøges og inddrages borgerens indefra-perspektiv, der blandt andet er borgerens oplevelse af egen trivsel, ressourcer, netværk, mestringsstrategier, belastninger, håb og drømme. LA2 støtter de fagprofessionelle i at videreudvikle deres fælles faglige tilgange med afsæt i borgerens indefra-perspektiv.

LA2u er en understøttelse af LA2, der er rettet mod borgere med udviklingshandicap, kognitive udfordringer og/eller uden verbalt sprog. LA2u er visuelt understøttet med udtryksfuld grafik og i LA2u bliver indefra-perspektivet suppleret med et såkaldt tilstræbt indefra-perspektiv, som er en systematisk undersøgelse af borgerens oplevelse af at være sig.

Yderligere information samt mulighed for tilmelding findes på www.sopra.dk

PODCAST

FORRÅELSENS ANSIGT

‘Det river og flår i moralen, når man går på kompromis med sin faglighed. Når man ikke har et fagligt råderum til at udføre sit arbejde, som man ved, at man ville kunne udføre det.’ Sådan siger psykolog Dorthe Birkmose i en ny podcastserie, der sætter fokus på moralsk stress og på, hvad styring og særligt målstyring betyder for medarbejderne og fagligheden i velfærdssektoren. I podcastserien, der udgives af Socialt Indblik, indgår Birkmose som fast ekspert. X

Lyt med der, hvor du normalt lytter til podcast

INSPIRATIONSMATERIALE

En ny vej til konflikthåndtering i demensomsorgen

Socialpædagog Gitte Mørch Henriksen er en af forfatterne bag bogen ‘En ny vej til konflikthåndtering i demensomsorgen’, hvor Low Arousal-tilgangen kobles til Marte Meo-metoden. Bogen henvender sig til dig, der arbejder med mennesker med demens og søger en håndgribelig måde at styrke dit relationsarbejde på. Der er udarbejdet en række film og analyse-skemaer, som bruges aktivt i bogen, og som viser, hvordan medarbejdere konkret bruger de to metoder. Disse filmklip finder du under supplerende materiale her:

ennyvejtilkonflikthaandteringidemensoms.ibog.gyldendal.dk X

Af Gitte Mørch Henriksen, Anja Kristine Hvidberg Olsen og Jakob Kjærby Lentz, **Gyldendal, 249,95 kr**

Grundbog i små børns sorg

Som socialpædagog vil du formentlig møde familier, der rammes af kritisk sygdom eller dødsfald. Men hvor meget forstår børn egentlig af, hvad der sker? En ny grundbog fra Kræftens Bekæmpelse sætter fokus på børns sorgprocesser og klæder pædagogisk personale på til situationer med kritisk sygdom og dødsfald.

Find bogen på **cancer.dk**

UNDERSØGELSE

Risiko for arbejdsrelateret fysisk vold

Arbejder du på nattevagt? Arbejder du under tidspres? Eller har du hyppig kontakt med borgere? Så er du udsat for en af de faktorer, der kan øge risikoen for at blive udsat for fysisk vold fra en borger i forbindelse med dit arbejde, viser ny undersøgelse fra VIVE. Den identificerer på tværs af i alt 29 danske og internationale studier 15 forskellige risikofaktorer for at blive udsat for arbejdsrelateret fysisk vold – dvs. vold udført af en borger mod en ansat. Undersøgelsen er udført af VIVE for Arbejdstilsynet for at skabe mere viden på området. X

Find undersøgelsen på **vive.dk**

BOG

Seksualitet hos unge med funktionsnedsættelser

Ny fagbog til medarbejdere på specialområdet går både metodisk, teoretisk og handlingsorienteret til værks, når den klæder pædagogisk personale på til at møde de unge på følsomme områder som kropsbevidsthed, grænsesætning og seksualop-læring uden tabu og stigmatisering. Bogen giver personalet en konkret værktøjskasse at arbejde ud fra, både hvad angår lovgivning, etik og kommunikation, seksualvejledning, selvværd, selvtillidstræning og meget mere. X

Af Line Willestrup Friderichsen, **Frydenlund, 269,95 kr.**

Møder du mennesker i dit arbejde, som kan have senfølger efter seksuelle overgreb?

Bliv klædt på til at hjælpe voksne, der kæmper med følgevirkninger af seksuelle overgreb. Socialstyrelsen har udgivet en håndbog, der giver viden og inspiration til kommunale fagpersoner og ledere.

Læs håndbogen på socialstyrelsen.dk/senfolger. Her kan du også se to film og lytte til en podcastserie.

Viden til gavn

MAJKENS RÅD:

Få nu tjekket den lønseddel

Selvfølgelig er min løn i orden, tænkte socialpædagog **Majken Bell**. Men da hun fik Socialpædagogerne til at gennemgå lønsedlerne, dukkede flere fejl op. Det sikrede Majken en pæn sjat penge i efterbetaling

TEKST OG FOTO GITTE REDDER

SOM SOCIALPÆDAGOG på et være-, spise- og rådgivningscenter for voksne i hovedstadsområdet var det en travl og spændende hverdag, der op-tog Majken Bell – ikke de tal, der stod på hendes lønseddel, fortæller hun.

– Indimellem kom der en løn-stigning i småtingsafdelingen. Lønsedlerne blev godt nok mere og mere komplicerede at gennem-skue, men jeg havde fuld tillid til de private firmaer, der admini-strerede vores lønsystem, og var sikker på, at der var styr på det hele.

Men da Majken Bell på et tids-punkt fik en ny leder, der opfor-drede de ansatte til at få tjekket, om deres løn var rigtig, tog hun i foråret 2020 kontakt til Socialpæ-dagogerne.

– Jeg ringede og sagde, at jeg ikke forstod min lønseddel, og bad

min fagforening om at tjekke den igennem. Sagsbehandleren bad mig om at sende alle mine lønsed-ler, og i løbet af nul komma fem opdagede hun en masse fejl. Bl.a. var min løn flere gange reguleret forkert, og når det sker over flere år, løber det op, konstaterer Maj-ken Bell.

Gået glip af flere tillæg
Derudover var hun gået glip af flere tillæg, som hun var berettiget til i kraft af sin erfaring og kvali-fikationstillæg. Alt i alt var der en difference på flere tusinde kroner om måneden.

– Jeg fik en pæn sjat penge ef-terbetalt, ligesom jeg endelig blev indplaceret det rette sted på løn-skalaen og fik de rigtige tillæg. Og det var hele vejen igennem trygt at have min fagforening til at hjælpe mig, fastslår Majken Bell, der nu er gået på pension.

Lønfejl
Da Majken Bell fik gennemgået sine lønsedler, stod det bl.a. klart, at hendes løn flere gange var reguleret forkert.

– Set i bakspejlet burde jeg have fået tjekket mine lønsedler langt tidligere. Heldigvis endte min løn-historie jo godt, men hvis jeg ikke havde taget affære, var jeg gået glip af mange penge, som jeg selv har tjent igennem mange år, poin-terer hun.

Derfor er Majken Bells gode råd til andre socialpædagoger, at de med fordel kan få Socialpædago-gerne til at tjekke deres lønseddel.

– Jeg var dum først at henvende mig til min fagforening, da jeg var midt i 60’erne. Men den dumhed behøver mine yngre kolleger ikke at gentage. Vi snyder kun os selv ved ikke at bruge de professionelle konsulenter, der sidder klar til at hjælpe, siger hun.

I dag er Majken Bell seniormed-lem af Socialpædagogerne og har travlt med at passe sin elskede ko-lonihave, der ligger i cykelafstand fra andelslejligheden på Amager. ×

“Man kan gå ind og mere eller mindre 100% lave sin egen dag. Meget punktligt: Hvad skal der ske nu? Hvad skal der ske om lidt? Hvad skal der ske senere? Fuldstændig bygge sin egen dag op, hvordan kommer den til at blive?”

Dennis Nielsen bor på Vangeleddet, et bosted i Greve Kommune. Han har været én af de første borgere i Danmark til at bruge den helt nye IBG App.

Den helt nye IBG app samler al funktionalitet i IBG i én app, i et nyt opdateret design og med forbedret navigation for både borgere og medarbejdere. Den kombinerer deltagelsen og kommunikationen i fællesskabet med egen individuel struktur og planlægning.

Vil du gerne høre mere om, hvordan vi kan hjælpe jeres fællesskab, så kontakt os for en uforpligtende snak om IBG - Interaktiv Borgerguide.

Book en gratis demo på www.borgerguide.dk eller ring til en af vores implementeringskonsulenter tlf.: 36150520

Når man arbejder med mennesker, der har været udsat for seksuelle overgreb, kan det være godt at reflektere over egen seksualitet og grænser.

Det gør det lettere at se, hvornår grænseoverskridende adfærd også er et forsøg på kontakt, siger socialpædagog og psykoterapeut **Marianne Gutte**

Faglighed
Marianne Gutte er uddannet socialpædagog og psykoterapeut og har i store dele af sin karriere arbejdet med børn og unge, som har været udsat for seksuelle overgreb.

GRÆNSEN I GRÅZONEN

S

OMMERSOLEN varmede i den fine, gamle have omkring den her- skabelige patriciervilla, der nu var opholds- sted for anbragte børn og unge. Den weekend var der kun et enkelt barn tilbage på opholds- stedet sammen med den 24-årige socialpædagog Marianne Gutte. En syvårig pige, som ikke var hjemme i weekenden, fordi personalet mis- tænkte, hun blev udsat for seksu- elle overgreb i hjemmet.

Nu lå de to i haven på to solstole og soled sig. Det ville Marianne Gutte også have gjort hjemme på sådan en varm sommerdag, og sammen med pigen ville hun skabe en god stemning. Men nu mærkede

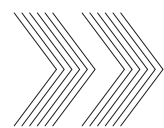
hun alligevel en lille tvivl gnave. Pigen rykkede tæt- tere på.

'Sikke nogle lækre underhylere, du har på,' sagde hun og kiggede på Marianne Guttens skridt.

– Jeg fór op med det samme. Tankerne røg gennem mit hoved. Hvorfor siger hun det? Hvad ville kolle- gerne sige? Det føltes intimiderende, fordi det kom til at føles som en seksuel situation, fortæller Marianne Gutte i dag om episoden, der fandt sted, da hun var nyuddannet i 1980'erne.

Hun husker tydeligt følelsen af at afvise pigen, fordi hun selv blev usikker.

– Måske ville hun fortælle mig, at hun kunne lide mig, og at der var en rar stemning, husker jeg, at jeg tænkte som nyuddannet pædagog. Men faktisk forstod jeg ikke hendes signaler. Jeg manglede den nødvendige

Faktisk forstod jeg ikke hendes signaler. Jeg manglede den nødvendige viden om, hvordan børn, der har været udsat for seksuelt overgreb, kan reagere.

— Marianne Gutte, socialpædagog og psykoterapeut

viden om, hvordan børn, der har været udsat for sek- suelt overgreb, kan reagere, lyder refleksionen i dag.

Genklang af traume

Marianne Gutte har siden uddannet sig til psyko- terapeut og behandler bl.a. personer med senføl- ger af overgreb, ligesom hun også underviser og superviserer professionelle på KKUC Udviklings- og Behandlingscenter, en nonprofit socialøkonomisk virksomhed.

Når hun tænker på episoden i dag, står den for hende som et eksempel på, at børn og unge kan virke seksualiserende og grænseoverskridende, når der op- står situationer, som for dem vækker genklang af et traume. En mestringsstrategi kan derfor være at sek- sualisere kontakt med andre mennesker som forsøg på at skabe kontrol over en utryg situation.

Episoden tjener også som et eksempel på, at adfær- den hos de børn og unge er mere grænseløs, fordi de kun har lært og forstået den seksuelle tone som en 'al- mindelig kontakt i nære relationer'.

– Når jeg tænker tilbage på den syvårige pige i ha- ven i dag, får jeg en stor omsorg for det lille barn, der på bedste vis forsøgte at være med en ung uerfaren pædagog og sine egne forvirrede følelser omkring si- tuationen, siger Marianne Gutte.

Kend dig selv

Som underviser og supervisor har hun et vigtigt bud- skab til socialpædagoger: Børn, der ikke kender til almene grænser, vil komme til at udfordre omgivel- serne. Og når man arbejder med mennesker udsat for overgreb, så kender de ikke de almene græn- ser omkring seksualitet og intimitet. Derfor skal en socialpædagog også være bevidst om egne grænser og holdninger til seksuelle emner.

– Når vi kommer i spil som pædagoger i en situa- tion, vi har svært ved at forstå og takle, så vil der ofte ske det, at vi forsvinder i kontakten. Og det kan børn og unge mærke med det samme, siger hun.

Gennem sit arbejde med undervisning og supervi- sion af bl.a. socialpædagoger er Marianne Guttens er- faring, at den professionelles egen blufærdighed og generthed omkring sin egen seksualitet kan betyde, at temaet bliver tabubelagt.

– Fordi man kommer i kontakt med følelser, som hører til det mere private, som jo egentlig ikke skal blandes ind i arbejdet. Men der er forskel på at kende sig selv og at dele ud af sig selv. Børnene og >>>

Brug din faglighed på en anden måde

Bliv frivillig på ForældreTelefonen

Og få nye vinkler og viden om forældre, børn og familier

ForældreTelefonen søger lige nu frivillige i Aarhus og Valby. ForældreTelefonen er en del af BørneTelefonen og er Børns Vilkårs *anonyme* rådgivningstilbud til voksne. Forældre og andre voksne kontakter Foræl- dreTelefonen med spørgsmål om alt fra opdragelse, skole og børns udvikling til samværsudfordringer og bekymringer for andres børn.

Hjælp voksne til at hjælpe børn

Som frivillig rådgiver kræver det kun 8 timer om måneden, og så bliver du en del af et stærkt fagligt og socialt fællesskab og får adgang til spændende kurser. Med blik for barnets perspektiv, bruger du din faglighed

til at give sparring og rådgivning til de voksne, så de kan hjælpe børnene.

En kort samtale kan have en livslang og positiv betydning for et barn eller en families livsba- ne.

Vil du med på holdet? Og bor du i nærheden af enten Aarhus eller Valby?

Følg QR-koden og meld dig som frivillig!

Vil du vide mere, så skriv til Marie Trillingsgaard på mabt@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk/frivillig-foraeldretelefonen

ADFÆRD, DER KAN VÆRE TEGN PÅ OVERGREB

- Mangel på fundamental tillid til andre mennesker
- Stort behov for kontrol
- Manglende tillid til sig selv
- Højt alarmberedskab, er ofte meget på vagt
- Svært ved at mærke egne og andres grænser
- Svært ved at sige nej og modtage afvisning
- Svært ved at mærke egne følelser og behov
- Svært ved at knytte sig til andre eller svært ved at afslutte skadelige forhold
- Seksualiserende adfærd – misforstår eller sammenblander fx nærhed og omsorg med noget seksuelt

OBS! Mange mennesker med tidlige skader har adfærd som denne, men ikke alle har været udsat for overgreb

de unge kan mærke, når kontakten er mere automatisk end nærværende. Jo mere den fagprofessionelle er i kontakt med sig selv, jo mere autentisk kan man være, når barnet eller den unge udfordrer med personlige spørgsmål, som handler mere om noget inde i den unge selv end om pædagogen, siger hun.

Seksualpolitik på plads

Marianne Gutte anbefaler derfor, at personalegruppen aktivt arbejder med temaet seksualitet og fx har fælles retningslinjer, en seksualpolitik og har temaet som fast punkt på personalemødet. På den måde kan der skabes et fundament for fælles faglige refleksioner med et fælles sprog og en åbenhed om emnet.

En seksualpolitik kunne indeholde en målsætning om, at personalet er ansvarlige for børnenes udvikling og dermed også deres seksuelle udvikling.

– Børn og unge, der har været udsat for svigt og overgreb, har om nogen endnu mere brug for, at der bliver talt om, at man fx er herre over sin egen krop, har lov at sige nej og om, hvordan man har kærester, siger hun.

På Marianne Guttess kurser er det fx et fast punkt at arbejde med sin egen seksualitet: Hvad er min egen barneseksualitet? Hvad er min ungdomsseksualitet? Hvor er mine grænser og hvorfor? Og hvordan forholder jeg mig til det som fagprofessionel?

Det er utrolig vigtig for os, der arbejder med sårbare mennesker, at vi anerkender deres forsøg på at håndtere noget smerteligt.

— Marianne Gutte, socialpædagog og psykoterapeut

Masteruddannelse på DPU Special- og socialpædagogik

Efteruddannelse for dig, der vil være med til at udvikle special- og socialpædagogisk praksis

dpu.au.dk/master

DPU
AARHUS UNIVERSITET

Åbenhed

Det er en god idé, at man i personalegruppen har en åben og fælles dialog om seksualitet fx gennem fast punkt på møder samt en seksualpolitik, mener Marianne Gutte.

– Når personalegruppen sammen afstemmer grænser og regler omkring temaet seksuel dannelse i bred forstand, så har vi et fælles fagligt grundlag at arbejde og reflektere ud fra, og så kan vi arbejde med at kigge bagom og forstå, hvad der ligger til grund for adfærden, pointerer hun.

Følelsesmæssig skade

Men fundamentet er altid relationsarbejdet:

– Du står måske med en ung på 16 år, som er så skadet, at den kognitive og følelsesmæssige udvikling ikke er alderssvarende. Min tilgang er at kigge omkring det hele barn. Vi kan ikke udstikke nogle ensartede huskereglere for kontakten eller adfærden, men huske på den følelsesmæssige skade hos børnene. Vi skal lære dem at afstemme sig selv og at regulere sig selv. For det kan de børn ikke, siger Marianne Gutte.

Det kan man gøre ved fx at skabe leg eller aktiviteter, der fremmer samhørighed med andre mennesker eller styrker evnen til at mærke og sætte grænser – eller gennem lege, hvor man møder børnene på det følelsesmæssige udviklingstrin, hvor de faktisk befinder sig – uanset alder.

Her mener Marianne Gutte, at man med fordel kan skele til udviklingspsykolog Susan Hart og den neuro-

affektive forståelse af tidlige skader, der kan hjælpe til at udvikle ethvert 'lille barn' – altså genbesøge og genudvikle de tidligere udviklingstrin, der ikke er blevet udfoldet på grund af omsorgssvigt.

Traumeorienteret tilgang

Når et menneske bliver udsat for noget så dramatisk som et seksuelt overgreb – eller andre overgreb – sætter det fundamentale tillidssvigt sig i kroppen, forklarer Marianne Gutte. Når man ikke bearbejder traumet, bliver man trigget af traumet og overvældet af sine følelser, når man står i situationer, der minder om traumet. Det kan være fx lyde, lugte, stemninger eller bevægelser.

Derfor er et andet vigtigt budskab, at det er nødvendigt at have viden om traumer, når man møder mennesker, som har været udsat for overgreb. Derfor skal man spørge: Hvad er hændt dig?

– Mennesket agerer, som det gør, fordi der er sket os noget. Og man laver mestringsstrategier for at håndtere det, der er hændt en. Vi kan møde mennesker, hvor vi umiddelbart tager afstand fra den destruktive adfærd. Men vi skal prøve at forstå den adfærd sådan, at et menneske altid vil forsøge at skabe en form for balance og kontrol over en situation, uanset hvordan det vil se ud for os, der ser på, siger hun og fortsætter: »»

– Det er utrolig vigtig for os, der arbejder med sårbare mennesker, at vi anerkender deres forsøg på at håndtere noget smerteligt. Og at vi dermed forhåbentlig skaber så meget tillid, at vi kan hjælpe med at se og tåle andre mulige skridt i livet. Og så skal vi huske, at vi som fagprofessionelle har ansvaret for at skabe rammerne og rummet for at åbne op om overgreb og seksualitet, når vi får mistanken.

Rammen for nysgerrighed

Som underviser og supervisor oplever Marianne Gutte, at mange socialpædagoger er bange for at re-traumatisere ved at spørge til overgreb. Men det skal man som udgangspunkt ikke være.

– Men man skal selvfølgelig have så meget kontakt til sig selv, at man kan holde til at sidde i stolen og høre på det, som bliver fortalt, siger hun.

Det vigtigste er, at rammen for spørgsmålene bliver sat ved en fælles faglig drøftelse i personalegruppen. Er det kontaktpædagogen, der skal spørge? Er det under hyggesnakken på sengekanten? Eller skal rammen være en helt anden?

– Man kan også sætte rammen, første gang man møder en person, der kan have været udsat for overgreb, ved at forklare i generaliserende vendinger, at 'her hos os kommer der unge, som har været udsat for seksuelle overgreb. Er det også sket for dig, er du altid velkommen til at tale med os om det.' Så er døren på klem. For mange tror jo, at de er de eneste, der har været udsat for seksuelle overgreb, siger hun.

Men uanset rammer og politikker vil fagprofessionelle opleve at blive udfordret følelsesmæssigt og måske føle sig fagligt utilstrækkelige, pointerer Marianne Gutte.

– Det kan medvirke til, at man enten benægter, normaliserer, bagatelliserer eller dramatiserer en situation. Her skal vi som kolleger have omsorg både for os selv og hinanden i arbejdet med udsatte mennesker. For det er et vilkår, at vi bliver ramt følelsesmæssigt. Og vi kan kun blive de bedste hjælpere, når vi ikke skal være perfekte, men kontinuerligt forsøger at forstå og udvikle vores egen praksis. ×

Vil du vide mere?

Hvad er gråzone-prostitution? Og hvordan arbejder man forebyggende omkring gråzone-prostitution? Få svarene på **Socialpædagogen online** eller i **Socialpædagogens nyhedsbrev**

Selvindsigt
Seksualitet er privat, men det kan alligevel komme i spil som socialpædagog. Derfor skal man kende sig selv, mener Marianne Gutte – og det er ikke det samme som at dele ud af sig selv.

Kom på gratis kursus

Medarbejdere på bo- og opholdssteder, der arbejder med unge med seksuelt bekymrende adfærd, kan komme på et gratis opkvalificeringskursus hos KKUC, der med midler fra Socialstyrelsen underviser i emner som tilknytning, den seksuelle dannelse, grænser-gråzoner-sugardating, senfølger efter seksuelle overgreb og unges mestringsstrategier. Kurset understøtter samtidig bo- og opholdsstedets udvikling af en seksualpolitik. Marianne Gutte er projektleder og underviser på kurset.

KKUC Udviklings- og Behandlingscenter (KKUC) er en nonprofit socialøkonomisk virksomhed.

Læs mere på
kkuc.dk/projekt-unge-graenser

BASEN KONFERENCEN

21. april 2023

Det professionelle arbejde
med psykisk sårbare
børn og unge

Louise Klinge
Relationskompetent
praksis

Rikke Høgsted
Mellem begejstring og
belastning

Relationskompetence & BELASTNINGSAKTORER

Basen Konferencen er en 1-dags konference, der sætter fokus på det professionelle arbejde med børn og unge med psykiske sårbarheder.

Hovedoplægsholderne på dette års konference er Louise Klinge og Rikke Høgsted. Derudover er der 10 workshops, hvor specialister indenfor det professionelle arbejde med psykisk sårbare børn og unge fortæller om aktuelle temaer ift. hvordan, vi bidrager til børnene og de unges udvikling og trivsel i hverdagen.

BASEN

FREDAG D. 21. APRIL 2023
8:30 - 16:00

HOTEL COMWELL KØGE STRAND
Strandvejen 111
4600 Køge

LÆS MERE OG TILMELD DIG PÅ
www.basenkompetencecenter.dk

info@basen.dk
3929 6767

Sådan bruger du Fagligt Fokus

I Fagligt Fokus – sl.dk/fagligtfokus – sætter vi din socialpædagogiske faglighed i centrum – og giver dig konkrete tip, viden og værktøjer. Her får du et hurtigt indblik i, hvad du kan lade dig inspirere af

TEKST TINA LØVBOM PETERSEN

Kollegaportrætter

Socialpædagogisk faglighed forandrer liv. Men hvordan bruger dine kolleger deres faglighed i det daglige arbejde, og hvilke faglige refleksioner ligger der bag handlingerne? Det kan du læse om i en række kollegaportrætter, der bl.a. tæller:

- Mike Tarp Iversen har udviklet værktøjer, der giver indsigt i borgere med autisme.
- Gitte Johannesen hjælper børn og unge med at slippe fri af spiseforstyrrelsen.
- Marianne Fog bruger musikterapi til at skabe fyrværkeri i hjernen.

Podcast

Over 40 faglige podcast ligger og venter på dine ører. Blandt de nyeste er podcast om hhv. compassion som metode, miljøterapi, kontaktarbejde – og udviklingshæmning og misbrug.

Du finder alle Socialpædagogernes podcast på sl.dk/podcast

Temaer

Hvis du gerne vil fordybe dig i en særlig metode eller et specifikt emne, har vi gjort det lidt lettere for dig ved at samle relevant stof i temaer på Fagligt Fokus. Her finder du både podcast, praksiseksempler, metodebeskrivelser og konkrete værktøjer. Blandt temaerne er seksualitet, autisme, Low Arousal og magt-anvendelser.

Refleksionsværktøjer

Til hvert afsnit af Socialpædagogernes podcast får du et refleksionsværktøj – et dokument med de vigtigste pointer samt spørgsmål til emnet, som kan kickstarte en faglig refleksion og en god snak med dine kolleger.

Du finder refleksionsværktøjerne som link i beskrivelsen af hvert afsnit af podcasten – og dem finder du på sl.dk/podcast

Guides

I en række guides har vi samlet de bedste tip til at komme i gang med en konkret metode. Blandt de guides, du finder på Fagligt Fokus, er:

- Guide: Brug 'Spejling' og 'Jeg-støtte' til omsorgssvigtede børn
- Guide: Udviklingshæmning og ADHD
- Guide: Sådan støtter du borgerne i den digitale verden

E-læring

Som medlem kan du nu også tage et e-læringsforløb i neuropædagogik – skræddersyet til socialpædagoger. Det foregår 100 pct. online, så tag det, når det passer dig.

Læs mere på sl.dk/mitsl

4 ud af 5 oplever at spare penge ved at skifte til Alka*

Tag et forsikringstjek, når der sker ændringer i dit liv.

Som medlem af Socialpædagogerne får du rabat på forsikringer hos Alka.

Det tager kun et øjeblik at beregne din pris på alka.dk.

Du kan også bare ringe til os på 70 12 14 16.

*Kilde: Kantar/Gallup december 2022: 953 ud af 1.158 nye kunder svarede, at de oplevede at spare ved at skifte til Alka.

SOCIALPÆDAGOGERNE

alka

Mit hjem – din arbejdsplads

Et botilbud er både borgerens hjem og din arbejdsplads. Det kræver, at I som medarbejdere løbende gentænker, hvordan man støtter beboerne i at tilegne sig hjemmet og får øje på de blinde vinkler, lyder det fra antropolog **Anne Mia Steno**, som er dykket ned i begrebet hjemlighed

TEKST
MALENE
DREYER
///
ILLUSTRATION
RIKKE
BISGAARD

'HJEM KÆRE HJEM'.
'Ude godt, hjemme bedst'. 'Et hjem er der, hvor hjertet er'.
Ordsprog om hjemmets betydning er velkendte. Men hvad udgør egentlig et hjem? Og hvordan gør man et hjem ud af et botilbud, hvor borgeren måske ikke selv har valgt at skulle bo?
Selvom vi for længst har lagt fortidens institutionsprægede anstalter bag os, er nutidens hjem for borgere i botilbud stadig meget anderledes end det, de fleste af os kommer hjem til. For bor man i et botilbud, er ens hjem samtidig nogens arbejdsplads, først og fremmest socialpædagogers.

Det afspejler sig umiddelbart i de fysiske rammer med kontorlokaler, medicinrum, tavler med vagtplaner mv. Fysiske faciliteter, som typisk står i skarp kontrast til hjemlighed i klassisk forstand: et rart, trygt og personligt sted, som beboeren selv har indrettet ud fra egne valg af møbler, farver og vægudsmykning.
Antropolog og forsker i social- og specialpædagogik på Københavns Professionshøjskole Anne Mia Steno >>>

Dilemma
Beboerne bestemmer selv, hvornår de vil i seng. Men i praksis kan sengetider afhænge af omfanget af tilgængeligt personale. Sådan lyder et af de dilemmaer, antropolog Anne Mia Steno peger på.

Det kan let blive den enkelte pædagogs værdier og forestillinger om, hvad hjemlighed er, der definerer, hvad der skal være det rigtige for beboerne.

— Anne Mia Steno, antropolog

er dykket ned i begrebet hjemlighed og har undersøgt, hvordan hjemlighed udspiller sig for mennesker, som bor i et botilbud.

Hun peger bl.a. på, at de fysiske faktorer blot er et element af hjemlighed, og at det at føle sig hjemme også knytter sig til det sociale miljø og ikke mindst muligheden for at have sit eget private rum.

– Hjemlighed handler i høj grad om at have et sted, hvor man kan trække sig tilbage fra andres blikke og gøre præcis, hvad man har lyst til – fx tømme en pose chips foran fjernsynet med fød-

derne oppe i sofaen. Et privat rum, hvor man selv bestemmer, hvem der skal komme ind og hvornår, forklarer Anne Mia Steno.

Frihed og selvbestemmelse

Det handler i bund og grund om at have et rum, hvor man selv har kontrollen. Den mulighed har beboere på et bosted ikke altid, da personalet fx har nøglen til beboerens lejlighed eller kan kigge ind gennem en rude og grundlæggende har det som en arbejdsopgave at involvere sig i beboerens liv i varierende omfang. Anne Mia Steno har fra sine studier erfaret, at det er individuelt, hvad der har størst betydning for hjemlighedsfølelsen.

– For nogle er retten til at gå i forfald, rode alt det, man har lyst til, og muligheden for selv at bestemme, hvem der kommer ind, rigtig vigtig. For andre kan det være vigtigt at kunne omgive sig med kulturelle artefakter, som vi genkender som hjemlige. Det kan være en varm belysning, at have sengen stående op ad væggen eller omgive sig med gamle træmøbler og arvestykker. Ting, som kan besværliggøre arbejdsmiljøet, siger Anne Mia Steno.

Hvem har kontrollen?

I princippet har beboerne udstrakt selvbestemmelse. Men realiteterne følger ikke altid med hensigterne, mener antropologen og peger på et eksempel som sengetider. Beboerne bestemmer selv, hvornår de vil i seng, men i praksis kan sengetider afhænge af omfanget af tilgængeligt personale. Ligesådan kan man i princippet vælge at spise i sin egen lejlighed, men reelt kan behovet for støtte i spisesituationer gøre det vanskeligt at realisere.

Tilsvarende har beboerne formel selvbestemmelse i deres eget hjem og kan fx ryge eller spise junkfood alt det, de vil. Men i praksis kan den ret blive udfordret af omsorgspligten.

– Vi ser en subtil magt, der udspiller sig mellem omsorg og selvbestemmelse. Det kan være i form af indirekte håndhævelse af sunde madvaner og overvægtsforståelse, der sniger sig ind som en tavs og usynlig magt, siger Anne Mia Steno.

Den subtile magtudøvelse ligger også i en udbredt forståelse af, at området har gennemgået en af-institutionalisering, og at botilbud i dag er borgernes hjem, hvor de jo har selvbestemmelse. Men denne opfattelse kan blive en form for sovepude, der skygger for, at hensigterne med at sikre selvbestemmelse i eget hjem ikke altid efterleves i virkeligheden.

– Det bliver talt frem, at det er et hjem og ikke en institution, og det bliver så selvfølgelig, at man næsten tager det for givet. Men de daglige rutiner udfordrer den sandhed, siger Anne Mia Steno og fortsætter:

– Fordi man har en fortælling om, at det er et hjem, så ser man måske ikke, at der stadig er meget, som taler imod de hjemlige forhold.

Praktikken vinder

Hun oplever, at personaler har mange refleksioner om dilemmaerne i problematikken, men at faktorer som dels hensynet til praktiske forhold og vilkår som personalemangel kan spænde ben for principperne. Samtidig sker der let en glidning henimod vante rutiner og i nogle tilfælde egne værdier med tiden.

Se alle rabatterne på pluskort.dk

PlusCharterrejse.

Oplev et hav af rejsemål og hoteller med Apollo. Book f.eks. familiehhoteller, sportshoteller og voksenhoteller.

3-5%
apollo

PlusSport.

Shop alt indenfor sneakers og styles, sportstøj, sportssko og tilbehør hos adidas med rabat.

35%
adidas

PlusBriller.

Benyt alle Synoptiks gode tilbud, og få 5 % PlusKort rabat oveni. På ikke nedsatte varer får du 20 % på normalprisen.

5-20%
Synoptik

PlusFilm.

Lej alt fra hæslblæsende action til underholdende komedier og rørende filmperler hos Blockbuster med rabat.

Op til 23%
BLOCKBUSTER

PlusFritid.

I Friluftsland finder du et kæmpe udvalg af beklædning og udstyr til friluftslivet fra nogle af verdens førende outdoorbrands.

9%
FRILUFTSLAND

PlusFerie.

Rejs med Folkeferie.dk til f.eks. Malta, Porto Santo, Kreta eller Sivota, og få en uforglemmelig ferie.

Min. 300 kr. + 4%
FolkeFerie.dk
- ferie med mere mening

Scan QR-koden og få dit PlusKort og alle rabatterne på mobilen med det samme.

SOCIALPÆDAGOGERNE PlusKort.

Der tages forbehold for trykfejl og ændrede rabattalere. Læs vilkår og betingelser for rabattalere på pluskort.dk

Vil du vide mere?

Antropolog Anne Mia Steno har bl.a. forsket i hverdagsliv og hjemlighed for mennesker med handicap – og lavet feltarbejde på socialpsykiatriske bosteder, hvor hun har fulgt unge voksne med paranoid skizofreni og angst for at forstå deres veje til medbestemmelse, deltagelse og demokrati.

Læs mere på annemiasteno.dk

som opfordrer til, at man som medarbejder bevarer nysgerrigheden, husker perspektivskiftet og spørger sig selv: Hvordan ser det her ud fra borgerens perspektiv?

Hun nævner et eksempel fra et bosted, hvor en kørestolsbrugers rum er indrettet med vandrette vinduer øverst i væggen ind mod fællesrummet. Så kan personalet kigge ind, mens beboeren er afskåret fra at se ud.

– I sådan et tilfælde kan man jo sætte sig i en kørestol og gå på opdagelse i, hvordan rummet og omgivelserne ser ud fra det perspektiv, foreslår hun.

Prøv perspektivskifte

Og så gælder det ifølge antropologen om at gå kreativt og nysgerrigt til værks og finde individuelle løsninger. For hjemlighed kan skabes på mange måder.

– Hjemlighed kan findes i lyde, dufte eller en særlig lænestol. Det

er ikke one size fits all. Socialpædagogen kan sammen med beboeren gå på opdagelse i, hvordan der er hjemligt for netop ham eller hende. Og man kan have et kritisk blik på, hvilke regler der er her – og om de giver mening og bliver brugt, siger hun og tilføjer:

– Det kræver, at man ser sin egen praksis udefra, og at man hele tiden tager sin egen praksis op til revision og genopdager bostedet, rummet og de ting, der er der.

Hun understreger, at socialpædagoger har en vigtig rolle i at hjælpe beboerne med at indtage rummet og gøre det til deres hjem.

– Man kan se på, hvordan man kan udvide mulighederne for, at borgere kan tilegne sig de boliger, de har, frem for at praktikken automatisk vinder. Hav blik for mulighederne frem for begrænsningerne, og gå til det med et kulturanthropologisk blik, slutter Anne Mia Steno. ×

Vi står i dilemmaerne hver dag

Hvordan gør man fællesrummet hjemligt for 12 forskellige beboere? Og hvor mange pornoplakater magter man at se på i løbet af en arbejdsdag? Dilemmaer er der nok af på botilbuddet **Bøge Allé 15**. Men der er – næsten – altid en løsning, fortæller socialpædagog Gitte Johansen

TEKST
LEA
HOLTZE
///
ILLUSTRATION
RIKKE
BISGAARD

HVER MORGEN kører beboerne fra botilbuddet Bøge Allé 15 i Ribe, et botilbud for voksne med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, af sted til deres arbejde eller aktivitetstilbud. Og ved fyraftenstid vender de hjem. Til en af botilbuddets 24 lejligheder – med egen indgang, terrasse og postkasse.

Plantegningen i lejlighederne er fuldstændig identisk. Men i én lejlighed sniger hjemligheden sig ind gennem nips og souvenirs fra hele verden. Et andet sted hænger der billeder af nøgne damer på alle vægge – og et tredje sted er der pyntet op med det bare ingenting.

– Jeg tænker hjem med stort H. Men borgerne er selvfølgelig vidt

forskellige. Helt grundlæggende er et hjem jo i hvert fald dér, hvor man kan trække sig tilbage og samle energi, siger socialpædagog Gitte Johansen.

Men hvordan gør man et bosted til nogens hjem? Det skulle hun og kollegerne finde svar på, da Bøge Allé 15 i 2018 blev til efter en sammenlægning af tre små botilbud.

Er der rodet?

De var hurtigt enige om, at man fx ikke går ind i en beboers hjem, hvis vedkommende ikke er hjemme. Heller ikke selvom personalet har en nøgle, og at det ville være belejligt at få fikset noget i lejligheden, når håndværkeren alligevel er der.

– Så lytter vi rigtig meget til beboerne og de pårørende. Er nysgerrige på deres livshistorie. Ser på deres præferencer, interesser og yndlingsfarver. Hvis en beboer rigtig godt kan lide at ligge på en sofa, skal han jo ikke have en lænestol, siger Gitte Johansen.

Men det har krævet mange og lange snakke blandt personalet at finde ud af, hvad et hjem egentlig er for noget, og hvordan de skaber rammerne for det. Og det kan til

stadighed udfordre de personlige præferencer og værdier, fortæller hun.

– Jeg kan godt komme ind til en beboer og tænke, at der er trist og tomt, og at jeg gerne ville sætte et billede op eller male en farve på væggen. Men det ville forstyrre hans hoved og blive hevet ned. I en anden lejlighed kan jeg få lyst til at rydde op. Men det er ikke mine normer, der skal afgøre, om der er rodet. Min grænse går der,

hvor det bliver sundhedsskadeligt for den, der bor der, eller for os.

Plads til personalet

Går man ind ad bostedets hoveddør og ned ad gangen, forbi kontorer med computere og kopimaskiner, er man dog ikke i tvivl om, at botilbuddet også er nogens arbejdsplads.

– Vi skal jo også kunne være her, som Gitte Johansen udtrykker det.

Og nogle gange kan beboernes opfattelse af hjemlighed støde

Værdighed
I stuen er der god plads til at bade borgeren. Men er det hjemligt – og værdigt – at indrette stuen til badeværelse? spurgte socialpædagogerne på Bøge Allé 15 sig selv.

mod fx arbejdsmiljølovgivning, hygiejneregler og sundhedskrav. I praksis er det ofte det, der skaber de største dilemmaer, fortæller Gitte Johansen.

Fx er det nødvendigt at være to medarbejdere om at bade en af botilbuddets beboere. Det er badeværelset bare ikke stort nok til. Et par ergoterapeuter foreslog, at de i stedet badede ham i stuen. Men er det værdigt? Ville man selv have lyst til det?

– Det er endt sådan, at han stadig bliver badet på badeværelset, og vi har så fundet nogle måder at gøre det på, så det bliver lidt bedre for arbejdsmiljøet og er blevet godkendt, fortæller hun og fortsætter:

– Vi havde også en beboer, der rigtig gerne ville have en kanin, som to af medarbejderne er allergiske over for. Hvad gør man så? Vi fandt ud af, at det var OK, at den boede nede i skuret, og så henter hun den ind i lejligheden, når hun vil kæle med den.

Kompromiserne bliver ofte fundet på teammøder. Her er det fx også blevet besluttet at købe noget plastiks service til fælleskøkkenet, fordi der er en risiko for, at nogle af beboerne i frustration kaster en tallerken.

– Reglen er, at arbejdsmiljø vægter højere end hjemligheden. Men plastiks service er bare ikke særlig hjemligt. Vi undersøgte, hvad der fandtes på markedet, der lignede rigtigt service, og fandt nogle glas, vi kunne bruge. Og der, hvor der er størst risiko for kast med tallerken, bliver der brugt plastiktallerkener, siger Gitte Johansen.

Forbliver dilemmaer

Selvom botilbuddet på mange måder er 'i mål' med etableringen af et hjem for stedets

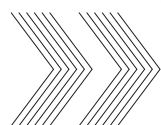
»»

borgere, er der dilemmaer, som forbliver dilemmaer. Som fx at det kan virke noget nær umuligt at indrette et fællesrum, der forener alle beboernes forskellige behov og opfattelse af hjemlighed.

Det er også et dilemma, at beboerne i princippet har mulighed for at lave mad i deres egen lejlighed, hvilket nogle af dem kan med socialpædagogisk støtte. Men i praksis ville det udfordre, hvis alle beboere droppede fællesspisningen og i stedet lavede bøf bearnaise derhjemme samme aften.

Endelig rejser det et dilemma, at borgernes medicin ifølge loven skal være låst inde.

– Det betyder, at der i hver beboers hjem er et skab, som kun personalet har nøgle til. Det er jo et dilemma, når den socialpædagogiske vej er at knokle for selvbestemmelse. Så vi står i det hver dag, siger hun. ×

Jeg kan godt komme ind til en beboer og tænke, at der er trist og tomt, og at jeg gerne ville sætte et billede op eller male en farve på væggen. Men det ville forstyrre hans hoved og blive hevet ned.

— **Gitte Johansen**, socialpædagog Botilbuddet Bøge Allé 15

ERFARINGER

Seks pointer om hjemlighed på botilbud

VIVE udgav i 2021 rapporten **'Kortlægning af god kvalitet i praksis på botilbud'**. I kortlægningen fremhæves seks opmærksomhedspunkter i forhold til at arbejde med hjemlighed på botilbud:

1 At bo et sted, der føles som et rart og trygt hjem, giver en oplevelse af at have en værdi og adgang til at høre til. For nogle borgere måske for første gang i lang tid.

2 Det at føle sig hjemme knytter sig både til de fysiske rammer og til det sociale miljø. Derfor består arbejdet i at skabe noget, der føles som et hjem både pga. fokus på indretning samt fokus på opbygning af fællesskaber og relationsarbejde.

3 Oplevelsen af at føle sig hjemme knytter sig både til den enkelte borgers mulighed for at have et socialt liv og privatliv. Fx i eget værelse eller lejlighed og på fællesarealerne.

4 Følelsen af, at botilbuddet er et hjem, er tæt forbundet med både indflydelse og selvbestemmelse. Det betyder noget, om borgerne har adgang til at være med til at forme hverdagslivet, fx indretning, typen af aktiviteter, de daglige gøremål som fx madlavning, hvem der ansættes, hvem af medarbejderne man skal samarbejde med m.m.

5 Det er nødvendigt at arbejde aktivt med det vilkår, at botilbuddet er den enkeltes hjem, men samtidig et fællesskab, som den enkelte ikke nødvendigvis selv har valgt. Fællesskabet kan være givende, men også belastende for den enkelte.

6 Hjemlighed knytter sig derfor også til spørgsmålet om tryghed og dermed til spørgsmålet om konflikthåndtering og gode rammer for at være sammen – både borgere imellem og i borger-medarbejder-relationen. ×

KILDE: VIVE.DK

Hjemme
At spise sammen, spise hjemmelavet mad – og ikke være nærige med krammere er på Mette Mariehjemmet med til at give beboerne følelsen af, at de er hjemme.

RESPEKT FOR PRIVATLIV

Følelsen af familie

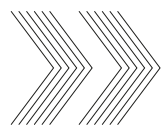
Duften af nybagt brød. Hjemmelavet mad og fællesspisning. Fravær af skilte og overfaldsalarmer. Inddragelse i, hvordan huset skal indrettes og bruges – og masser af sang og kram. Det er nogle af de elementer, der skaber hjemlighed for beboerne på **Mette Mariehjemmet i Vanløse**

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN
///
ILLUSTRATION
RIKKE
BISGAARD

IEN FAMILIE SAMLES MAN typisk om måltidet, om det gode tv-program – eller om andre fælles aktiviteter. Det samme gør medarbejderne og beboerne på Mette Mariehjemmet – et socialpsykiatrisk botilbud i Vanløse, hvor 16 beboere og 8 fastansatte

medarbejdere holder til i en gammel ejendom midt i et villakvarter. Bofællesskabet er indrettet i en stil, der mest af alt minder om et rummeligt 70'er-kollektiv – og når der står et akvarium midt i fællestuen, hvor gardinerne er skriggrønne og lænestolen en halvgam-

mel lædersag, eller når havens orangeri fyldes med nye tomatsorter og blomster, så er det, fordi det er sådan, beboerne har ønsket det. – I alt, hvad vi foretager os, prøver vi at inddrage beboerne mest muligt. Det er jo deres hjem. Ingen skal føle, at de bare er >>>

De små signaler er vigtige. Det med, at der er en nøgle klar, at der er navneskilt på postkassen og blomster på værelset giver beboerne en følelse af, at der er nogen, der venter på dem.

— **Marlene Kryger Engel**, forstander Mette Mariehjemmet

plantet her af kommunen, så arbejdet med at skabe hjemlighed er et fundament for al trivsel og tryghed, fortæller forstander Marlene Kryger Engel, som tilføjer, at fællessang, masser af krammere, traditionsrige fødselsdage med lagkage og flag – og fredagshygge

Hvor føler du dig hjemme?

Det spørgsmål blev beboerne på Mette Mariehjemmet stillet for et par år siden, hvor de hver især blev udstyret med et engamskamera og bedt om at tage et billede af, hvad de så som deres hjem.

– Nogle fotograferede yderdøren og indgangen til huset. Nogle tog et billede af fællesstuen, af et vigtigt møbel eller af en særlig krog i haven. Samlet viste billederne os, at det både var det fælles, der virkelig betød noget for vores beboere, men også at mange af dem så deres hjem som et sted, hvor de kunne have deres ting i fred – et hjem, som de selv havde nøglen til, fortæller forstander Marlene Kryger Engel.

med sodavand, slik og 'Vild med dans' – også er med til at skabe en fælles følelse af at være hjemme og høre til.

Den gode modtagelse

Det første skridt mod hjemlighed tages allerede den dag, hvor en ny beboer flytter ind.

– De små signaler er vigtige. Det med, at der er en nøgle klar, at der er navneskilt på postkassen og blomster på værelset giver beboerne en følelse af, at der er nogen, der venter på dem, siger Marlene Kryger Engel.

Beboerne på Mette Mariehjemmet er sindslidende mennesker med misbrug – og fordi mange af dem aldrig har haft et rigtigt hjem eller bærer på dårlige minder fra de hjem, de har haft, har medarbejderne rigtig mange snakke med den enkelte om, hvad der er vigtigt i forhold til at skabe et nyt hjem.

– Hvis du har sovet i en container eller på gaden, er det jo et stort skridt at tage en tur i Jysk og selv vælge en madras, en dyne

og en hovedpude. Og når de mest basale ting er på plads, er næste skridt for os at være nysgerrige på, hvad der betyder noget for beboeren. Er der mon nogle særlige ting, der vækker gode minder fra barndommen? Så er det jo det, vi skal have fat i, siger Marlene Kryger Engel.

Respekt for privatlivet

Ud over de fysiske rammer og indretningen i Vanløse-villaen bygger begrebet hjemlighed på Mette Mariehjemmet i høj grad på den pædagogiske tilgang. Og her er respekt afgørende, fortæller forstanderen.

– Hvis beboerne skal føle det som et hjem, skal vi som medarbejdere respektere, at de måske har en dårlig dag og ønsker at trække sig fra fællesskabet – og at de har egne regler og selv bestemmer i egen bolig. Så vi banker altid på og spørger, om vi må komme indenfor, ligesom vi gør meget ud af ikke at rende rundt med over-

faldsalarmer og nøgler hængende om halsen, fordi det jo netop signalerer institution og noget ikke-hjemligt.

Også andre ting er med til at give beboerne en hjemlighedsfølelse. Som fx at knivene hænges frit fremme i køkkenet, at alle døre står åbne og ulåste – og at bostedet ikke har en masse skilte med regler og restriktioner hængende.

– Selvom vi arbejder med voldsomt psykisk syge mennesker, så har vi et klart værdigrundlag, der bygger på, at vores beboere aldrig skal mødes med frygt. Og det er helt sikkert med til at give dem følelsen af, at de er hjemme, lyder det fra Marlene Kryger Engel. ×

INSTITUTIONSDRIFT

Lev: Det går den forkerte vej

Hjemlighed rimer ikke altid på botilbud, lyder det fra **Thomas Gruber, politisk konsulent i Lev**, der repræsenterer 50.000 mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende. Her forklarer han hvorfor:

TEKST LEA HOLTZE

Begrebet hjemlighed kan dække over mange ting. Hvad betyder det for dig at se?

– Vi har nogle forestillinger om hjemmet som et domæne, man selv er herre over på mange måder. Og hvor det er mig og dem, jeg selv har valgt at bo sammen med, der selv sætter normer og regler. Det ville være underligt, hvis opfattelsen ikke var den samme blandt borgere med funktionsnedsættelser. Det rimer desværre bare ikke ret godt på botilbud.

Hvorfor ikke?

– Ophævelsen af institutionsbegrebet i serviceloven i 1998 var jo en klar ideologisk markering: Ingen skulle leve et helt voksenliv på institution. For man havde set, hvor dysfunktionelle de kunne være. Men siden kommunalreformen – og med stramhals i de offentlige budgetter – er man vendt tilbage til et meget stærkt fokus på klassisk institutionsdrift. Vi hører igen og igen om nybyggede tilbud af en anseelig størrelse. Og nogle gange tilmed som helhedstilbud, så borgerne i princippet aldrig behøver at forlade matriklen.

Hvad er konsekvenserne ved det?

– Vi lavede i 2022 en undersøgelse, hvor vi spurgte til borgernes trivsel. Den viste bl.a., at konflikter både borgere imellem og mellem borgere og personale i stigende grad fylder. Konflikter, der handler om det, der sker i det ikke-selvvalgte kollektiv, de er en del af – og som også påvirker de øvrige beboere. Hvor mange magtanvendelser ville der være, hvis folk ikke var tvunget til at bo et bestemt sted for at få den nødvendige

hjælp? Min påstand er betydeligt færre. Men det her er ikke en kritik af socialpædagoger, som i virkeligheden også er ofre for det, jeg vil kalde en geninstitutionalisering.

Hvilke krav stiller det til socialpædagoger i forhold til at sikre hjemlighed på landets bosteder?

– Det kræver stærk socialpædagogisk faglighed at støtte borgerne, så de kan leve den tilværelse, de ønsker, på egne præmisser. Og så er det fuldstændig afgørende, at de igen og igen vender og drejer de faglige udfordringer i hverdagen, og at de er omhyggelige med at være i dialog med beboerne om det. Fx hvordan kan vi som fagpersoner vise respekt for folks privatliv og ret til at bestemme i eget hjem? I borgernes hjem skal det jo ikke være personalets normer, der sætter dagsordenen, og det oplever jeg bestemt også, at man nogle steder er rigtig dygtige til.

Kan behovet for højt specialiserede tilbud ikke nødvendiggøre, at man samler borgere i store enheder for at sikre tilstrækkelig faglig kvalitet?

– Der er en forestilling om, at så snart vi laver store botilbud, fører det til fagligt stærke miljøer. Det er ikke min oplevelse. Små miljøer kan have svært ved at opretholde høj faglighed. Men det samme kan man have de store steder. Men du kan sagtens have en faglig organisering på tværs af matrikler og på den måde tilfredsstille behovet for en specialiseret faglighed. Man tror, at det er driftsøkonomisk optimalt at drive store institutioner. Men man ignorerer stor-driftsulemperne, og de er betydelige. Både for beboere og personale. ×

Mit hjem

I otte år har Mette haft sit eget hjem i en af de skæve boliger, som man kan visiteres til fra Forsorgscenter Tof-ten. Her bor hun med sin hund, Ludvig. – Her kan jeg være mig selv og lukke min dør, når jeg vil. Her er dejlig roligt. Nogle gange ser jeg naboerne til fæl-lesarrangementer, og vi besøger også hinan-den indimellem. Men her er den ro, jeg har brug for, siger Mette.

En skæv bolig giver balance i sindet

Socialt udsatte, som har svært ved at bo med andre mennesker, finder tryghed og sindsro i en af foreløbig 20 skæve boliger i Slagelse.

– Vi prøver at matche hver enkelt borgers drøm om et hjem og yder støtte, når der er behov, siger Anne Mette Thomsen, socialpædagog og teamleder på **Forsorgscenter Tof-ten**, der er en del af KFUM's Sociale Arbejde

TEKST TINA LØVBOM PETERSEN /// FOTO NILS LUND PEDERSEN

Frihed

I august 2021 blev ni såkaldt 'meget skæve boliger' indviet. De er opført til særligt udsatte borgere, som har svært ved at indgå i sociale relationer til andre – og har komplekse udfordringer i form af svære fx psykiske problemer eller misbrug. De ni huse ligger i et naturskønt område i udkanten af Slagelse og er opført som fritliggende boliger, som gør det lettere for beboerne at undgå tæt naboskab til andre.

Mødet

Hvordan møder du et andet menneske? Det går medarbejderne på Forsorgscenter Toften meget op i, fortæller socialpædagog og teamleder Anne Mette Thomsen: – Det kræver kun få sekunder at møde et andet menneske med respekt. Det handler om ordentlighed og ydmyghed – og om altid at huske på, at vi sætter spor i hinandens hjerter, og at hvert menneske er unikt. Det ligger dybt i vores arbejde, siger hun – her foran det område på Toftens matrikel, hvor der er planer om at opføre en lille klynge skæve boliger under KFUM's Sociale Arbejde.

Relationer

I dag er Anne Mette Thomsen teamleder i Forsorgscenter Toften, men gennem mange år arbejdede hun som social vicevært og har derfor en tæt relation til Mette, som bor i en af de 20 skæve boliger. – De skæve boliger er skabt ud fra borgernes drøm om et hjem. Det er borgere som Mette, som har været i systemet i mange år, men som har svært ved at bo sammen med andre. Her får Mette muligheden for at skabe sit helt eget hjem, men hun har stadig Toften – og vi hjælper med små og store ting, som kan være svære at overskue i hverdagen.

Støtte

Ida Steener Brouer (tv.) er socialpædagog på Forsorgscenter Toften – og fast støttekontaktperson for Panille Kaja, som flyttede ind i en af de skæve boliger i september sidste år. – Det at have en fast kontaktperson er med til at sikre, at man som beboer ikke skal overskue alt for mange forskellige mennesker. Og vi har en ordning, hvor Panille Kaja sms'er mig, når hun gerne vil have hjælp til et eller andet. Det er ret flydende, og det fungerer rigtig godt, siger hun.

Stilhed

Panille Kajas bolig er en af de nyeste skæve boliger, der er opført til særligt udsatte borgere. Lidt over 30 m² udgør hendes hjem – og hun er glad for at bo der, fortæller hun: – Her er højt til loftet, og for mig er det et trygt rum, hvor jeg har lyst til at være, og hvor jeg kan være kreativ. Jeg er især glad for stilheden. Naboerne er søde nok, men jeg ved jo, at de går igen, og det har jeg brug for.

Overgang

De ældste skæve boliger blev indrettet i en gammel opgang i Nansensgade i 2003 – og her bor John, der snart fylder 67. – Og så bliver jeg jo pludselig erklæret rask, griner han med henvisning til, at han så overgår fra førtidspension til ordinær folkepension. John har boet i skæv bolig i tæt på ti år. Han flyttede i sin tid ind efter at have boet på Forsorgscenter Toften.

Forsorgscenter Toften

Forsorgscenter Toften i Slagelse er en del af KFUM's Sociale Arbejde og består af et § 110-tilbud med 27 pladser, to natterbergspladser og fire § 108-pladser. Derudover tilbydes opsøgende gadeplansarbejde, gadesygeplejerske, støtte i eget hjem samt DSH, Den Sociale Hjemmepleje, der yder støtte til socialt udsatte borgere i eget hjem.

Forsorgscenter Toften har tilknyttet sociale viceværter til i alt 20 skæve boliger fordelt på tre matrikler i Slagelse Kommune. De skæve boliger er målrettet meget udsatte borgere, der har svært ved at bo tæt op ad naboer og svært ved at opbygge og indgå i sociale relationer.

Siden corona-nedlukningen har KFUM's Sociale Arbejde etableret Akut Social Drive Out, hvor ansatte og frivillige regelmæssigt besøger yderområder og udleverer mad og tøj samt fungerer som kontaktpunkt for socialt udsatte. Toften har driftsoverenskomst med Slagelse Kommune.

Medhjælper

Som tidligere slagtermedarbejder er John altid mand for at give en hånd med i køkkenet, så hver torsdag har han sin faste gang på Forsorgscenter Toften, hvor han hjælper til med at lave mad. – Da jeg boede på Toften, var der gang i en hel masse ting hele tiden. Også om natten. Nu nyder jeg at have mit eget. Vi bor seks her i de skæve boliger, og vi snakker da sammen og går også ud og spiser en gang imellem. Men jeg ved, at jeg kan lukke min dør, når jeg har brug for at finde min egen rytme, siger han.

Blæksprutte

Forsorgscenter Toften har i samspil med Slagelse Kommune udviklet Den Sociale Hjemmepleje – DSH – som ca. 20 borgere i dag har glæde af. Her ses tavlen med nogle af de opgaver, de løser. – Man kan sige, at vi smelter §§ 83 og 85 sammen. Vi går ikke så meget op i, hvilke opgaver vi skal løse, men mere i, om borgeren har nytte af det. Måske er det vigtigere med en god snak, end at opvasken klares? Social støtte er jo en fleksibel størrelse, og vi tager altid afsæt i, hvad det enkelte menneske har brug for og lyst til, fortæller socialpædagog og teamleder Anne Mette Thomsen.

Samarbejde

John får støtte fra en social vicevært, når han har brug for det – og han ville ikke kunne klare sig uden den hjælp, siger han selv: – Når jeg fx skal en tur på sygehuset, så hører fire ører altså bedre end to, og min kontaktpersons hukommelse er også noget bedre end min. Jeg kan hurtigt plastre min bolig til med gule lapper, fordi jeg ikke husker specielt godt.

KRAP kursus i Middelfart

Psykolog Peter Storgård afholder 8-dages KRAP kursus i Middelfart med start i maj 2023. Kurset er for pædagoger og andre faggrupper, som arbejder professionelt med udsatte børn /unge eller mennesker med særlige behov.

Underviser er Peter Storgård, som er den ene af de 2 psykologer bag KRAP. Kurset er opbygget med 4 moduler á 2 dage, og prisen er 10.700 kr. + moms, incl. fuld forplejning. Max. 24 deltagere.

Hent udførligt program på min hjemmeside: peterstorgaard.dk/2023f.pdf eller send mail og få det tilsendt: peterstorgaard@gmail.com

Psykolog
Peter Storgård

PsykologKlinikken,
Adelgade 44, 1.,
9500 Hobro

KONTAKT		KALENDER	
SOCIALPÆDAGOGERNES LANDSFORBUND sl.dk Tlf. 7248 6000 / sl@sl.dk, Åbningstid: mandag-onsdag 9-15, torsdag 9-17, fredag 9-13.			
Medlemsteam Ved spørgsmål om medlemskab, kontingent og efterlønsbidrag. Tlf. 7248 6030 / medlem@sl.dk			
Arbejdsskadeteam Er du kommet til skade på jobbet? sl.dk/arbejdsskade Tlf. 7248 6040 / arbejdsskade@sl.dk			
Job- og karriererådgivning Gratis rådgivning om job og karriere for forbundets medlemmer hver mandag 14-17. Tlf. 7248 6060			
SOCIALPÆDAGOGERNES A-KASSE Tlf. 7248 6010 / dagpenge@sl.dk Åbningstid: mandag-onsdag 9-15, torsdag 9-17, fredag 9-13.			
FORRETNINGSUDVALGET Forbundsformand Benny Andersen Tlf. 4055 0982			
1. forbundsnæstformand Marie Sonne Tlf. 2210 1728			
2. forbundsnæstformand Verne Pedersen Tlf. 4064 0344			
Forbundskasserer Michael Madsen Tlf. 4093 4833			
PRESSEKONTAKT Pressekonsulent Niels Søndergaard nis@sl.dk / mobil: 2369 1899			
Enhedsleder for Kommunikation Merete Høgh Jeppesen mhn@sl.dk / mobil: 6165 0977			
PÆDAGOGSTUDERENDES LANDSSAMMENSLUTNING p-l-s.dk Tlf. 3546 5880 Åbningstid: mandag, tirsdag og torsdag 10-15.			
PENSIONS KASSEN pka.dk Tlf. 3945 4540 / pka@pka.dk Åbningstid: mandag-torsdag 8.30-20, fredag 9-15.			
		LILLEBÆLT Seniorårsmøde Onsdag 22. marts kl. 10-14 Danmarksgade 16, 5000 Odense C Tilmeld dig seniorårsmødet senest 16. marts på lillebaelt.sl.dk	STORKØBENHAVN Årsmøde for SL-seniorer Onsdag 1. marts kl. 13 Kredskontoret, Lindevænget 19, Ballerup Efter årsmødet byder vi på lidt at spise, og det er muligt at købe drikkevarer. Hvis du ønsker at spise med, bedes du tilmelde dig på tlf. 2489 1061 senest 22. februar. Vi gør opmærksom på, at det er muligt at stille op til valg for alle medlemmer, der enten er på efterløn eller folkepension.
		NORDSJÆLLAND Foredrag med Dorthe Birkmose Torsdag 2. marts kl. 16-19 KP Nordsjælland, Carlsbergvej 14, Hillerød I foredraget tager Dorthe Birkmose udgangspunkt i sin nyeste bog 'Mennesket er motiveret', og vi skal høre, hvordan vi i en professionel sammenhæng hjælper et andet menneske videre med deres motivation. Tilmelding senest 24. februar på sl.dk/nordsjælland	ØSTJYLLAND Årsmøde for pensionister og efterlønsmodtagere Tirsdag 28. februar kl. 17-20 Socialpædagogerne Østjylland, Søren Frichs Vej 42 C, Åbyhøj Tilmelding senest den 20. februar under 'Arrangementer' på oestjylland.sl.dk. Husk at anføre navn og fødselsdato, når du tilmelder dig.

Lyt til

Social-pædagogernes podcast

Faglige podcasts om fx pårørendesamarbejde, low arousal eller forråelse

Find os i din podcast-app eller på sl.dk/podcast

SOCIALPÆDAGOGERNE

Gør som 25.000 andre socialpædagoger:

Følg Social-pædagogernes Facebookside

Og få ny faglig viden og inspiration

www.facebook.com/Socialpaedagogerne

SOCIALPÆDAGOGERNE

SOLUND MUSIK-FESTIVAL

13. - 15. JUNI 2023

BILLETPRIS

Publikum partout 950 kr.
Ledsager partout 900 kr.

Publikum dagsbillet 650 kr.
Ledsager dagsbillet 600 kr.

Se priser på overnatning samt morgenmad på vores hjemmeside

Billetsalg døgnet rundt på vores hjemmeside www.solundfestivalen.dk

Har du brug for at snakke med billetkontoret, så ring på tlf.: **86 52 55 66**.
Billetkontoret er åbent: Mandag - Torsdag i tidsrummet 10.00 - 14.00.

Generelle spørgsmål og spørgsmål til ordre eller bestilling? Skriv en mail til: billetter@solundfestivalen.dk

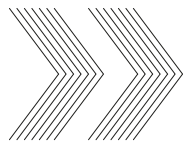
www.solundfestivalen.dk
Følg med på facebook: facebook.com/solund

TOVLI' TIRSDAG D. 13. JUNI
Saveus, Stine Bramsen, Sanne Salomonsen, Folkeklubben, Mek Pek Åh Abe Show, Fede Finn & Funny Boys, Mek Pek Partyband, Aksglæde, Railroad Blues Band, Jumping Jacks, Tom Donovan.

ONSDAG D. 14. JUNI
Skole- og bb. bands, Birthe Kjær & Feel Good Band, Fyr & Flamme, Drew Sycamore, KATO, Mathilde Falch, Midt om Natten, Almost ACDC, Kollings Trio, Den Grimmeste Mand i Byen, Johnny the Blues, 80'inc.

TORSDAG D. 15. JUNI
Benjamin Hav, Medina, Stig & Vennerne, The Mumes, Magtens Korridorer, Alberte Winding band, Rigtige Mænd, John Mogensen Jam, The Company, Status Quoer

Jeg bruger det fælles tredje til at trylle smil frem

TEKST ULLA ABILDTRUP /// FOTO ASTRID DALUM

Hvad fik dig til at tage springet?

Jeg har været professionel tryllekunstner i ti år og optrådt til bl.a. firmafester, private fester og i

tv-udsendelsen 'Danmark har talent'. Men i de ti år har jeg også som socialpædagog arbejdet med mennesker med udviklingshæmning på en aflastningsinstitution. Når vi var i cirkus med borgerne, oplevede jeg, at de efterfølgende gik hjem og legede, at de var cirkusartister. Det gav mig lyst til at lære dem nogle enkle trylletrick.

Hvordan lærer du borgerne at trylle?

Trylleforløbet for mennesker med udviklingshandicap er fordelt over to workshops og et stort show. Først får deltagerne en tryllekappe og -hat og lærer tre trylletrick – alt sammen noget, de må beholde. Anden gang øver vi lidt mere på deres numre og træner at tale i mikrofon. Her inddrager jeg også mine tamme dyr som ørkenrotte, slange, duer og kaniner. Det hele afsluttes med et stort show for venner og familie eller personalet. Forestillingen varer en halv time, hvor borgerne tryller, og jeg assisterer i det omfang, de har behov for støtte.

Hvad giver det dig at undervise i magi?

Trylleworkshoppene giver så meget mening og glæde for både borgerne og mig! Mennesker med udviklingshæmning er vant til, at det er dem, der skal modtage hjælp. Her bliver situationen vendt om, for nu er det dem, der gør noget for andre – de tryller smil frem! Når forløbet er slut, tager vi gruppebilleder, og deltagerne modtager et

Helle Lyngholm 43 år

2022
Initiativtager til trylleworkshops med børn og unge med udviklingshandicap i Hovedstadsområdet, Aarhus og Varde

2018
Tilknyttet foreningen KidsAid, hvor hun tryller på børneafdelingen på Sydvestjysk Sygehus i Esbjerg

2016
Danmarksmester i trylleri for børn

2012
Socialpædagog på aflastningsinstitution for mennesker med udviklingshandicap, Samstyrken Vænget i Varde Kommune

2010
Uddannet pædagog

indrammet diplom, hvor der står, at de nu er certificeret til at sprede glæde og gode oplevelser.

Hvordan bruger du din socialpædagogiske baggrund?

Jeg har en anerkendende tilgang og justerer niveauet, så jeg rammer borgernes nærmeste udviklingszone, hvor de føler sig tilpas, men samtidig vokser lidt. En kan kun bevæge håndleddet en smule, men det er nok til at svinge en tryllestav. En anden er velformuleret og får ansvar for at præsentere forestillingen og udfører trylletrick på egen hånd. Jeg oplever, at pædagogikken sammen med trylleriet giver så meget mening. Der var fx en elev, der normalt får 1:1-støtte, men fandt så meget ro i sig selv, at han kunne klare flere opgaver på egen hånd i forløbet og sad helt stille i sit trylletøj i pauserne, hvilket personalet aldrig havde oplevet før. Jeg bruger 'det fælles tredje' – vi skaber sammen en fælles oplevelse, som stiller os lige.

Hvor ligger udfordringerne?

Det har overrasket mig, hvor meget benarbejde det har krævet at få aftaler i hus i betragtning af, at jeg tilbyder et gratis forløb. Flere beskæftigelsestilbud og bosteder har sagt, at de ikke tror, deres borgere er gode nok til at deltage. Men jeg tilpasser mine trylleworkshops, så mennesker med alle grader af handicap kan deltage.

Hvad er dit råd til andre?

Ræk ud efter hjælp. Da jeg selv gerne ville lære at trylle med levende duer, spurgte jeg Pjerrot alias Kurt Flemming, og han tog mig i mesterlære. x

Læs mere om Helle Lyngholms trylleworkshops på trylformig.dk

Socialpædagog Professionel tryllekunstner

Helle Lyngholm er uddannet socialpædagog – og bruger som professionel tryllekunstner den anerkendende tilgang til at lære mennesker med udviklingshæmning at trylle.

Job- og karriererådgivningen tilbyder gode råd og sparring til dig, der overvejer at skifte spor.
Ring mandag kl. 14 til 17 på 7248 6060
eller bestil tid til en samtale på 7248 6000

FOTO: LARS HORN

Else Jungersen Overbye arbejder som bostøtte for voksne i Fagcenter for autisme og ADHD i Aalborg Kommune.

Mit faglige fokus

JEG LÆRER BORGERNE, HVORDAN HJERNEN FUNGERER

Hvad er dit faglige fokus?

Jeg arbejder for, at borgere med autisme og ADHD kan få så selvstændige liv som muligt. Borgerne har meget individuelle problemer, og jeg forsøger altid at skabe en god relation, først og fremmest ved at forsøge at forstå deres situation og udfordringer. Derfra kan jeg bedre gå i dialog med borgeren om, hvilke ønsker hun eller han har for sit liv.

Hvorfor er det et vigtigt fokus at have i dit arbejde?

Det giver borgerne frihed og tilfredsstillelse at kunne klare sig selv, og de kommer hurtigere dertil, hvis de forstår sig selv og deres diagnose. Når jeg bruger min handicapforståelse og neuropædagogikken sammen med borgeren, skaber det et rum for refleksion og analyse af deres egen situation. Det er også med til at mindske den følelse, de har af at være forkerte i en neurotypisk verden.

Hvilke faglige redskaber kan du ikke undvære i dit arbejde?

Jeg ville ikke kunne undvære min viden om autisme og neuropædagogik, for det er vigtigt at vide, hvordan hjernen fungerer, når man har en anderledes hjerne. De borgere, jeg besøger, er ofte følsomme på deres sansesystem. Så jeg er nødt til at have en viden om hele deres nervesystem. Både for at forstå dem, men også for at jeg kan give viden videre, så de lærer at forstå sig selv.

Læs det fulde interview på sl.dk/fagligtfokus

Hørt!

Der er så meget kærlighed og hjerte hos os. Du kan ikke gøre noget forkert. Overhovedet! Der er så højt til loftet, at det når langt ind i himlen. De unge må ALT hos os, og de kommer i første række, før alt andet. Det her arbejde er ren lagkage for mig. Vi har en skæv profil og er anderledes end dem, de unge møder i det mere etablerede system.

— **Mette Hommelhoff Prah**, socialpædagog i Kirkens Korshærs genbrugsbutik Mö og Flös i Aarhus – i Familiejournalen

Eftertanke

På Julemærkehjemmet har jeg ændret mig meget. Mit selvværd er blevet bedre, jeg har fået flere venner, større tro på mig selv, og jeg føler mig mere elsket. Før jeg kom på Julemærkehjem, havde jeg det rigtig hårdt, især med mig selv. Der er stadig ting, jeg kæmper med, men Julemærkehjemmet har givet mig et skub i den rigtige retning, så jeg har fået blod på tanden til at kæmpe videre.

— **11-årige Chili** i en historie, hun skrev, inden hun afsluttede sit ophold på Julemærkehjemmet Hobro